

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z wniosku J. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o wysokość emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 czerwca 2011 r.,
na skutek skargi wnioskodawczynie o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 4 września 2008 r.,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

Uzasadnienie

J. W. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 4 września 2008 r. Jako podstawę skargi wskazano naruszenie prawa materialnego; tj. art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z art. 3 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o funduszu emerytalnym (Dz.U. Nr 3, poz. 7 ze zm.) w związku z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytury (Dz.U. z 1989 r. Nr 11. poz. 63) w związku z § 2 ust 1 pkt 1 uchwały nr 86 Rady Ministrów z dnia 3 maja 1971 r. w sprawie gospodarki finansowej państwowych przedsiębiorstw

gospodarki rolnej oraz zjednoczeń podległych Ministrowi Rolnictwa lub przez niego nadzorowanych (M.P. Nr 29, poz. 184).

Wskazano, że wyrok jest sprzeczny z art. 15 ustawy z o emeryturach i rentach z FUS i art. 3 ustawy o funduszu emerytalnym. Szkoda skarżącej to 2 835 zł. Zaskarżony wyrok spowodował bowiem obniżenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w ze 128,22% na 123,23%, co obniżyło wysokość świadczenia emerytalnego wypłacanego wnioskodawczyni o 45 zł w skali miesiąca.

W uzasadnieniu skargi podniesiono przede wszystkim, że Sąd Najwyższy w uchwale z 1 września 2010 r., II UZP 6/10, OSNP 2011, nr 3-4, poz. 39, stwierdził, że wypłacone w latach 1970-1976 premie z funduszu premiowego w Państwowych Gospodarstwach Rolnych podlegają, ze względu na obowiązek opłacania składki na cele emerytalne na podstawie ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o funduszu emerytalnym (Dz.U. Nr 3, poz. 7 ze zm.), uwzględnieniu w podstawie wymiaru emerytury i renty (art. 15 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). W opinii skarżącej tezy z uzasadnienia tego orzeczenia są zbieżne z poglądem skarżącej prezentowanym w postępowaniu zakończonym zaskarżonym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 4 września 2008 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu przyjął odmienny pogląd niż ten przedstawiony we wskazanej uchwale Sądu Najwyższego. Uznał bowiem, że kwoty wypłaconych wnioskodawczyni premii pochodziły z opisanego w § 11 uchwały nr 103 Rady Ministrów z dnia 25 maja 1971 r. w sprawie składników funduszu płac i pozostałych wynagrodzeń z tytułu pracy w jednostkach gospodarki uspołecznionej (M.P. z 1971 r. Nr 31, poz. 196).

Wniesiono również „o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Apelacyjnego z dnia 4 września 2010r. w przedmiocie przeliczenia świadczenia emerytalnego” i o zasądzenie od pozwanej na rzecz wnioskodawczyni kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że niezgodność orzeczenia (obecnie wyroku) z prawem stanowi autonomiczną

kategorię bezprawności i nie może być utożsamiana z pojęciem szeroko rozumianej bezprawności, występującym w dziedzinie odpowiedzialności cywilnej (wyrok SN z 22 lipca 2010 r., I CNP 100/09, LEX nr 603887). Za orzeczenie niezgodne z prawem uznać można tylko takie orzeczenie, które jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (dyskrecjonalności) albo zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa o charakterze oczywistym i niewymagającym głębszej analizy prawniczej (wyroki SN z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17, z 17 maja 2006 r., I CNP 14/06, niepubl., z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35, z 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, niepubl. i z d 25 maja 2007 r., I CNP 17/07, LEX nr 286765).

Uznanie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia to nie tylko stwierdzenie jego obiektywnej bezprawności. Stwierdzenie tej bezprawności nie może nastąpić bez sięgnięcia do istoty władzy sądowniczej, czyli orzekania przez sędziego w warunkach niezawisłości, w sposób bezstronny, jednak zależny nie tylko od obowiązujących ustaw, lecz także "głosu sumienia" sędziego oraz jego swobody w ocenie prawa i faktów stanowiących podłoże sporu (wyrok SN z 7 kwietnia 2010 r., II BU 16/09, LEX nr 602214). W wyroku z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35, Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że sędzia poruszający się na obszarze przyznanej mu swobody i nieprzekraczający jej granic, pozostający w zgodzie z własnym sumieniem, jak też prawidłowo dobierający standardy orzeczenia, działa w ramach porządku prawnego nawet wtedy, gdy wydane przez niego orzeczenie – ocenione a posteriori – jest obiektywnie niezgodne z prawem. Niezgodność z prawem, rodząca odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa, musi mieć więc charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty. Tylko bowiem w takim przypadku wyrokowi można przypisać cechy bezprawności. Traktowanie jako niezgodnego z prawem w rozumieniu art. 424⁴ k.p.c. każdego orzeczenia sądowego ocenionego jako wadliwe niesie zagrożenia dla porządku prawnego, stabilności obrotu prawnego, swobody sądu w stosowaniu prawa.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy należy zaznaczyć, że Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku z 4 września 2008 r. przyjął interpretację przepisów mających zastosowanie do sytuacji prawnej skarżącej wnioskodawczynie, której prawidłowość została potwierdzona choćby w wyroku Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2010 r. II BU 16/09, LEX nr 602214. W uzasadnieniu tego orzeczenia SN stwierdzono, że wypłaty z funduszu premiewego, które nie były przez pracodawcę zaliczane do osobowego funduszu płac i nie wiązały z wypłatą tych świadczeń skutku prawnego w postaci obowiązku zapłaty od tych należności składki emerytalnej, nie mogą być zaliczane do osobowego funduszu płac w rozumieniu § 7 ust. 1 pkt 1 lit. d Uchwały nr 103 z dnia 25 maja 1971 r. w sprawie składników funduszu płac i pozostałych wynagrodzeń z tytułu pracy w jednostkach gospodarki społecznej (M.P. Nr 31, poz. 196). Zgodnie zatem z art. 194 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 ust. 1 rozporządzenia z 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz.U. z 1989 r. Nr 11 poz. 63 ze zm.) - wypłaty premii nie powinny być przyjęte do ustalenia podstawy wymiaru emerytury.

Zgodzić się należy, że powyższy pogląd odbiega w pewnym zakresie od zaprezentowanego w uchwale SN z 1 września 2010 r., II UZP 6/10, jednocześnie jednak nie pozwala na stwierdzenie, że Sąd Apelacyjny wydał orzeczenie, która można by ocenić jako niezgodne z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z art. 424⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania, jeżeli jest oczywiście bezzasadna. Z orzecznictwa dotyczącego odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania można przyjąć, że oczywista bezzasadność skargi to bezzasadność stwierdzana przez Sąd Najwyższy *prima facie*, niewątpliwa, niewymagająca badania. Skarga jest bezzasadna, gdy bez głębszych rozważań można uznać, że żadna ze wskazanych podstaw jej nie usprawiedliwia (podobnie postanowienie SN z 12 maja 2010 r., I BP 2/10, z 26 sierpnia 2008 r., III BP 4/08, oba niepubl.). W szczególności będzie to miało miejsce, gdy jest oczywiste, że orzeczenie nie jest niezgodne z prawem (podobnie postanowienie SN z 26 sierpnia 2008 r., III BP 3/08, OSNP 2010, nr 1-2, poz. 13).

Niezależnie od powyższego należy stwierdzić, że skarga zawierała istotne braki, które mogły ją kwalifikować do odrzucenia. Wystarczy wskazać, że skarżąca

wniosła o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku z art. 15 ustawy z o emeryturach i rentach z FUS i art. 3 ustawy o funduszu emerytalnym. Przepisy te składają się z odpowiednio; ośmiu i sześciu ustępów. Rzeczą Sądu Najwyższego nie jest doszukiwanie się, z którym dokładnie przepisem (regulacją) wyrok miałoby być niezgodny. Bez spełnienia wymagania art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. nie jest możliwe stwierdzenie przez Sąd Najwyższy bezprawności zaskarżonego wyroku, skoro nie wiadomo, z jakim przepisem prawa – zdaniem skarżącego – zaskarżone orzeczenie jest niezgodne (postanowienie SN z 25 sierpnia 2010 r., II BU 2/10, LEX nr 653670). Taki brak mógłby uzasadniać odrzucenie skargi (postanowienia SN z 25 kwietnia 2007 r., III BP 6/07, niepubl. i z 17 sierpnia 2006 r., III BP 7/06, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 424⁹ k.p.c., orzeczono jak w sentencji.